

ISBN: 978-605-7949-57-8

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 146

Biyografi

Editör

Hümeyra Çalışkan

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Mayıs 2019
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Matsis Matbaa Hizmetleri

San. ve Tic. Ltd. Şti

Sertifika No: 40421

Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.

No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /

İstanbul Tel: 212 624 21 11

© **Kitabın orjinal adı: Simone Weil (Critical Lives BY Palle Yourgrau)**

Eserin Türkiye hakkı AnatoliaLit Ajansı aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Simone Weil

PALLE YOURGRAU

TÜRKÇESİ
ÜMİD GURBANOV

KETEBE

Palle Yourgrau

8 Ekim 1950'de Güney Afrika'nın Johannesburg şehrinde doğdu. Cornell Üniversitesi'nde lisans eğitimi ni tamamladıktan sonra Kaliforniya Üniversitesi'nde doktorasını yaptı. Şu an için Brandeis Üniversitesi'nde felsefe profesörü olarak görev yapmaktadır. Dil felsefesi, matematik felsefesi, ölüm metafiziği gibi konular çalışma alanlarını oluşturmaktadır. Kurt Gödel hakkın da yayımladığı kitaplar ile alanında önemli çalışmalar yapmıştır ve hâlihazırda Aristoteles, Platon ve Simone Weil üzerine dersler vermektedir.

Ümid Gurbanov

28 Eylül 1989'da Azerbaycan'ın Bakü şehrinde doğdu. Birkaç yıl sonra ailesiyle birlikte Türkiye'ye yerleşti. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra avukatlık yapmaya başladı. Son birkaç yıldır çeşitli mecralarda çeviriler yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	7
1. Üç Simone.....	19
2. Altı Kuğu.....	37
3. Au Revoir, La Révolution.....	55
4. Savaştan Çıkan Ders.....	71
5. Hindiğin İçin Harika Bir Gün.....	85
6. Fransa ve Tanrı Arasındaki Fark.....	111
7. Fêtes de la Faim.....	131
8. Yahudi Sorunu Üzerine.....	147
9. Çarmıha Gerilmenin Yeterliliği.....	171
Kaynakça.....	191
Fotoğraf İçin Teşekkür.....	200

Simone Weil, 1936'da İspanya İç Savaşı'nda gönüllü iken.

Giriş

Bizler için tek bir haksız eylem -mesela ticarete hile yapılması veya fakirlerin sömürülmesi- önemsizdir; peygamberler içinse bir *felakettir*. Bizler için haksızlık, halkın menfaatine zarar verir; peygamberler içinse *varoluşun sonu* demektir. Bizler için bir hadisedir bunlar, onlar içinse bir *felaket, dünyaya yönelmiş bir tehdittir*.

Abraham Heschel, The Prophets [Peygamberler]

“Birden fazla defa Simone’u inkâr ettim.” (*Il m’est arrivé plus d’une fois de renier Simone.*) Halasının ölümünden bir yıl önce doğmuş olan Simone’nun yeğeni Sylvie Weil, dikkat çekici hatıratı “*Chez les Weil: André et Simone*”u (*Weil’de: André ve Simone*) bu cümleyle açıyor.¹ Sevdiği kişiyi üç kez inkâr etmiş olan Aziz Petrus’un yankılanışı apaçık ortada dursa da pek bilinmez; tıpkı bu meşhur inkâr üzerine Simone’un yaptığı yorum gibi: “İsa’nın ‘Seni asla inkâr etmeyeceğim,’ sözü, başlı başına ona ihanetti.”² Hakiki iyininin,

1 Sylvie Weil, *Chez les Weil: André et Simone* (Paris, 2009).

2 Simone Weil, *Gravity and Grace*, Çevirmen: E. Craufurd (Londra, 1992), s. 22 (*Yerçekimi ve Tanrı’nın Lütü, Mor Yayınları*).

bu dünyaya ait olmayanın, yanında durma gücünün kaynağı içsel değildir. Bunun içsel olduğuna inanmak bir çeşit kibir, kişinin sevdiğini iddia ettiği şeye ihanettir. Böylece yeğenin- nin sırtındaki Aziz Petrus yükünü hafifleten Simone'un ta kendisidir. Yine de şu soru karşımızda durmaktadır: Sylvie Weil, onu çok önceden aklamasına karşın, meşhur halasını inkâr yoluna neden gitti?

1943 yılında, 34 yaşındayken, Londra'da yaşamını yitiren ef- sanevi Fransız filozof ve mistik Simone Weil, kısa yaşamı sü- resince Hristiyanlığın yeniden Platoncu inşasını gerçekleştirdi -insanın acı çekişi ile ilahi mükemmellik arasında bir köprü kurdu. “Antik Yunanların köprüleri...” diye yazdı Weil, “... bizler, onları nasıl kullanacağımızı bilmiyoruz. Üzerlerine ev- ler inşa edilsin diye var olduklarını düşünmüştük. (...) Artık biliyoruz ki onlar (...) üzerlerinden geçebilelim (...) ve böy- lece Tanrı'ya ulaşabilelim diye varlanmış.”³ “*Intimations of Christianity among the Ancient Greeks*”⁴ (“Antik Yunanlar'da Hristiyanlığın İmaları”) adlı kitabına binaen, Papa 6. Paul, Simone'nun hayatına etki eden üç büyük entelektüelden biri olduğunu açıklayacaktı; diğer iki isim ise Blaise Pascal ve Georges Bernanos'du.⁵ Albert Camus, Nobel Ödülü'nü alma- ya gitmeden önce derin düşüncelere dalmak amacıyla Simo- ne'nun Paris'teki eski apartman dairesine ziyaret gerçekleştire- cekti. Litvanyalı-Polonyalı şair Czesław Miłosz, Nobel Ödülü konuşmasında Simone Weil'den “yazılarına içtenlikle minnet- tar olduğum kişi” şeklinde bahsetti.⁶ Denemelerden oluşan bir kitabında⁷ “Simone Weil'in Önemi” adlı bir denemeyi bile ona adanmıştı. Simone, denebilir ki, kült bir figür, bir çeşit modern

3 A.g.e., sf. 132-33.

4 Simone Weil, *Intimations of Christianity among the Ancient Greeks* (Lond- ra, 1987).

5 Peter Hebblethwaite, *The Year of the Three Popes* (Londra, 1978), s. 2.

6 Czeslaw Milosz, ‘Nobel Lecture’, 8 Aralık 1980.

7 Czeslaw Milosz, *To Begin Where I Am* (New York, 2002).

aziz oldu, ancak aynı zamanda bir *bête noire*⁸ olarak da görüldü, halkının en çok ihtiyaç duyduğu zamanda onları terk eden bir Yahudi olarak suçlandı. Kendisini inkâr eden Simone'nun, öz yeğeni tarafından inkâr edilme sırası gelip çatmıştı. Bu açıdan, bir meydan okumaydı bu: Gerçek Simone Weil kimdir?

Daha fazla tarihsel bilgiye lüzum yok. Hâlihazırda kusursuz biyografiler zaten var; Jacques Cabaud'in⁹ kaleme aldığı ilk ve hâlâ klasik olma niteliğini taşıyan biyografi ile Simone'nun dostu ve sınıf arkadaşı olan ve aynı zamanda kendisi de bir filozof olan Simone Pétrement'in¹⁰ kişisel anılarına ve de günümüze gelirsek Francine du Plessix Gray'in¹¹ yazdığı daha çok psikolojik olarak konuya odaklanan kayıtlar bahsedilebileceklerden sadece birkaçıdır. Doğal olarak, her birindeki Weil imgesi farklı bir bakış açısından ileri gelmektedir. Gerçekten de, tıpkı bir bulmacanın parçaları gibi, Weil'in yaşamının farklı parçaları da çok sayıda değişik resim veya portreyi meydana getirebilir.¹² Elinizdeki bu çalışma, tarihsel anlatıya bir ek olma amacı taşımamaktadır. Simone Weil'in yaşamının yaprakları, aslına sadık kalacak biçimde hayat yolculuğunu yeniden üretmek amacıyla yeteri kadar değiştirilmiştir. Şu an ihtiyaç duyulan şey, asıl hikâyeye yaklaşma girişimiyle değil, onun yerine, bilinirliğiyle gözümüzü kamaştıran yüzeyin

8 Fransızca olan bu terim, "kara canavar" olarak doğrudan çevrilebilir. Ancak bununla kastedilen, birileri veya toplum tarafından seilmeyen, hatta nefret edilen ve bir anlamda "günah keçisi" olarak görülen kişidir. (ç.n.)

9 Jacques Cabaud, *Simone Weil: A Fellowship in Love* (New York, 1964).

10 Simone Pétrement, *Simone Weil: A Life*, Çevirmen: R. Rosenthal (New York, 1976).

11 *Francine du Plessix Gray*, Simone Weil (New York, 2001).

12 Belki de, Banach-Tarski Paradoksu'ndaki gibi, Simone Weil'in yaşamı parçalara ayrılabilir ve parçalar istediğimiz biçim ve boyuta sahip bir şekil oluşturacak biçimde yeniden birleştirilebilir. "Banach-Tarski Paradoksu sıklıkla hayali bir biçimde ifade edilir: Bir bezelye, evrilip çevrilerek tekrar bir araya getirildiğinde güneş boyutundaki bir topu meydana getirecek biçimde sonlu sayıda parçalara ayrılabilir." (Stan Wagon, *The Banach-Tarski Paradox*, New York, 1993, s. 3-4).